

L3.1.

L3.2.

Jeśli ac jest bardzo, bardzo, bardzo małe a b bardzo duże (co do modułu), wtedy mamy odejmowanie bliskich sobie liczb (w zależności od tego jaki znak ma b to inny wzór będzie nieprawidłowy).

Żeby to naprawić użyjemy wzorów Vietta. Mając a , b i x_1 możemy obliczyć $x_2 = -\frac{b}{a} - x_1$ czy coś. Zrobienie testów w swoim ulubionym języku pozostawiam jako proste ćwiczenie.

TODO: przeprowadzić obliczenia w Julii

L3.3.

TODO: przeparsować <https://math.stackexchange.com/a/1980721>

L3.4.

Wyprowadź wzór na wskaźnik uwarunkowania zadania obliczania wartości funkcji f w punkcie x .

Względna zmiana danych:

$$\left| \frac{(x+h) - x}{x} \right| = \left| \frac{h}{x} \right|$$

Względna zmiana wyniku:

$$\left| \frac{f(x+h) - f(x)}{f(x)} \right|$$

Względna zmiana wyniku/Względna zmiana danych:

$$\left| \frac{f(x+h) - f(x)}{f(x)} \right| \cdot \left| \frac{x}{h} \right| = \left| \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \right| \left| \frac{h}{f(x)} \right| \left| \frac{x}{h} \right| = \left| \frac{f(x+h) - f(x)}{h} \right| \left| \frac{x}{f(x)} \right| = |f'(x)| \left| \frac{x}{f(x)} \right| = \left| \frac{f'(x)x}{f(x)} \right|$$

Pochodna bierze się dlatego że gdy h jest bardzo małe, to moduł jest porównywalny z pochodną.

L3.5.

Do każdego podpunktu aplikujemy wskaźnik z zadania L3.4. i patrzymy na limesy w punkcie, w którym może się popsuć.

$$a) f(x) = (1 - x^2)^{-\frac{1}{2}}$$

$$f'(x) = -\frac{1}{2}(1 - x^2)^{-\frac{3}{2}} \cdot (-2)x = x(1 - x^2)^{-\frac{3}{2}}$$

$$\left| \frac{f'(x)x}{f(x)} \right| = \left| \frac{x(1 - x^2)^{-\frac{3}{2}} x}{(1 - x^2)^{-\frac{1}{2}}} \right| = \left| x^2 (1 - x^2)^{-1} \right| = \frac{x^2}{|1 - x^2|}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2}{|1 - x^2|} = \infty$$

$$b) f(x) = x^{-1} \sin(x)$$

$$f'(x) = (-x^{-2}) \cdot \sin(x) + x^{-1} \cdot \cos(x) = x^{-1} \cos(x) - x^{-2} \sin(x)$$

$$\begin{aligned} \left| \frac{f'(x)x}{f(x)} \right| &= \left| \frac{[x^{-1} \cos(x) - x^{-2} \sin(x)]x}{x^{-1} \sin(x)} \right| = \left| \frac{\cos(x) - x^{-1} \sin(x)}{x^{-1} \sin(x)} \right| = \left| x \frac{\cos(x)}{\sin(x)} - 1 \right| = \\ &= |x \operatorname{ctg}(x) - 1| \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow \pi} |x \operatorname{ctg}(x) - 1| = \infty$$

$$c) f(x) = \cos(3x)$$

$$f'(x) = -3 \sin(3x)$$

$$\left| \frac{f'(x)x}{f(x)} \right| = \left| \frac{-3 \sin(3x) \cdot x}{\cos(3x)} \right| = \left| \frac{-3x \sin(3x)}{\cos(3x)} \right| = |-3x \operatorname{tg}(3x)|$$

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (-3x \operatorname{tg}(3x)) = -\infty$$

$$d) f(x) = \sqrt{x^2 + 2017} - x$$

$$f'(x) = \frac{1}{2} \sqrt{x^2 + 2017}^{-1} \cdot 2x - 1 = \frac{x}{\sqrt{x^2 + 2017}} - 1$$

$$\left| \frac{f'(x) \cdot x}{f(x)} \right| = \frac{\left(\frac{x}{\sqrt{x^2 + 2017}} - 1 \right) \cdot x}{\sqrt{x^2 + 2017} - x} = \left| \left(\frac{x^2}{\sqrt{x^2 + 2017}} - x \right) \cdot \frac{1}{\sqrt{x^2 + 2017}} \right| =$$

$$= \left| \frac{x^2}{x^2 + 2017} - \frac{x}{\sqrt{x^2 + 2017}} \right|$$

\downarrow 1 1 lub -1

$$0 < \left| \frac{x^2}{x^2 + 2017} - \frac{x}{\sqrt{x^2 + 2017}} \right| < 2$$

$$x \rightarrow -\infty$$

$$\frac{x^2}{x^2 + 2017} \rightarrow 1$$

$$a \quad \frac{x}{\sqrt{x^2 + 2017}} \rightarrow 1$$

$$\downarrow$$

$$1$$

$$x \rightarrow \infty$$

$$\frac{x^2}{x^2 + 2017} \rightarrow 1$$

$$a \quad \frac{x}{\sqrt{x^2 + 2017}} \rightarrow 1$$

L3.6.

Brak pomysłu na rozwiązanie.

L3.7.

Musimy sprawdzić, czy algorytm jest numerycznie poprawny. To jest dosyć łatwe, choć akurat dla mnie nigdy nie było intuicyjne, ale robi się to jakoś tak:

Niech $e_i = (1 + \varepsilon_i)$ a $w_i = (1 + \alpha_i)$

$$\begin{aligned}
 S &:= (de_1 + 1)w_1 = de_1w_1 + w_1 \\
 S &:= \frac{ce_2}{de_1w_1 + w_1}w_2 \\
 S &:= (be_3 + \frac{ce_2}{de_1w_1 + w_1}w_2)w_3 = be_3w_3 + \frac{ce_2w_2w_3}{de_1w_1 + w_1} \\
 S &:= \frac{ae_4}{be_3w_3 + \frac{ce_2w_2w_3}{de_1w_1 + w_1}}w_4 = \frac{ae_4w_4}{be_3w_3 + \frac{ce_2w_2w_3}{de_1w_1 + w_1}} \\
 S &:= \frac{1}{\frac{ae_4w_4}{be_3w_3 + \frac{ce_2w_2w_3}{de_1w_1 + w_1}}}w_5 = w_5 \cdot \frac{be_3w_3 + \frac{ce_2w_2w_3}{de_1w_1 + w_1}}{ae_4w_4} = w_5 \cdot \frac{\frac{be_3w_3(de_1w_1 + w_1) + ce_2w_2w_3}{de_1w_1 + w_1}}{ae_4w_4} = \\
 &= \frac{be_3w_3(de_1w_1 + w_1)w_5 + ce_2w_2w_3w_5}{ae_4w_4(de_1w_1 + w_1)} = \frac{be_3w_3de_1w_1w_5 + be_3w_3w_1w_5 + ce_2w_2w_3w_5}{ae_4w_4(de_1w_1 + w_1)} = \\
 &= \frac{be_3w_3w_1w_5 + ce_2w_2w_3w_5 + bde_3w_3e_1w_1w_5}{ae_4w_4(de_1w_1 + w_1)}
 \end{aligned}$$

Niech $E = \max \{w_1, w_2, w_3, w_4, w_5, e_1, e_2, e_3, e_4\}$. Wtedy:

$$S \leq \frac{bE^4 + cE^4 + bdE^5}{aE^2(dE^2 + E)} = \frac{E^4(b + c + bdE)}{E^3(a(dE + 1))} = \frac{(b + c + b\tilde{d})}{a(\tilde{d} + 1)}E$$

Mamy więc, że wynik to $\tilde{S}(a, b, c, d) = S(a, b, c, \tilde{d})(1 + \epsilon)$, czyli lekkie zakłócenie danych i lekkie zakłócenie wyniku. Algorytm jest więc numerycznie poprawny, bo błędy zarówno danych jak i wyniku są na poziomie błędu reprezentacji (bo E było na poziomie błędu reprezentacji).

DYGRESJA

Na wykładzie było coś takiego jak twierdzenie o kumulacji błędów. To chyba leciało jakoś tak, że jeśli mamy jakieś $|\alpha_i| \leq 2^{-t}$ dla $i = 1, 2, \dots, n$ to zachodzi $\prod_{i=1}^n (1 + \alpha_i) = (1 + \gamma_i)$,

gdzie $|\gamma_i| \leq n2^{-t}$

W praktyce to oznacza, że możemy jakoś sobie pozwijać błędy. Musimy tylko określić, czy ten skumulowany błąd jest duży, a to jest jakieś machanie rękami. Zazwyczaj jak te błędy się tak skumulują to algorytm jest dobrze uwarunkowany.

To była jednak jakaś dygresja, i nie jest zupełnie potrzebna przy tym zadaniu.